

باسمه تعالی

نام درس: نگارش علمی

نام محتوای آموزشی: چگونه یک مقاله علمی - پژوهشی

بنویسیم؟

نام استاد: دکتر اختیار بخشی

وضعیت درس: عملی

تعداد واحد درس: ۱ واحد

رشته: آموزش ابتدایی

ورودی: ۱۳۹۶

تعداد دانشجو: ۲۹ - ۳۳ - ۲۷

دانشگاه فرهنگیان - پردیس علامه طباطبائی اردبیل

جلسه: شنبه ۲ اردیبهشت ۱۳۹۹

چگونه یک مقاله علمی - پژوهشی بنویسیم؟

دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی، یکی از اصلی ترین مخاطبان مقالات علمی پژوهشی هستند. هر دانشجویی باید بتواند در زمان فارغ التحصیلی یا در زمان پایان یک دوره درسی، نتایج تحقیقات و مطالعاتش را به صورت یک مقاله پژوهشی منتشر کند. اما مشکل از آنجایی شروع می شود که خیلی از دانشجویها، علی رغم داشتن دانش و توانایی کافی در موضوع مورد تحقیقشان، نمی توانند به خوبی از عهده نگارش مقاله و ارائه یافته های شان برآیند. اگر شما هم با این مشکل برخورد کرده اید، خواندن این مقاله را از دست ندهید.

مقاله نویسی یکی از اساسی ترین روش های ارائه نتایج تحقیقات و پژوهش های علمی است. مقاله علمی را می توان گزارش مکتوبی دانست که حاوی نتایج اساسی یک تحقیق بوده و سازمان یافته و منطبق بر موازین علمی باشد. امروزه در همه رشته ها و حوزه های دانش بشری، نتایج تحقیقات و پژوهش های دانشمندان و محققان در قالب مقالات علمی و پژوهشی ارائه می شود. به همین دلیل است که یکی از بهترین راه های سنجش میزان پیشرفت علمی کشورها، از طریق میزان ارائه مقالات علمی دانشمندان این کشورها در مجلات و نشریات تخصصی پژوهشی سنجیده می شود. این موضوع به خوبی نشان می دهد که اصلی ترین و مهم ترین شیوه ارائه نتایج یک مطالعه و تحقیق، تهیه مقاله پژوهشی است و محقق در صحنه تولید و انتشار علمی موفق است که بتواند نتایج پژوهش خود را در مجلات معتبر پژوهشی به چاپ برساند.

دانشجویان و محققان دانشگاهی، از مهم ترین مخاطبان مقالات علمی پژوهشی هستند. البته در بسیاری از موارد، خود دانشجویان در سطوح عالی علمی، فعالیت های تحقیقاتی خود را در قالب مقاله منتشر می سازند و به این ترتیب در تولید و پیشرفت علم کمک می کنند. اما در مواردی ممکن است یک دانشجو، علی رغم آنکه

یافته های جدید و قابل تاملی را در حوزه علمی و تحقیقاتی اش به دست آورده و دانش و تخصص کافی در حوزه کاری اش دارد، اما به دلیل عدم تسلط به اصول نگارش مقاله، از ارائه یافته هایش در مجامع علمی ناکام شده باشد. از آنجا که نوشتن صحیح و مناسب یک مقاله یک رکن اساسی برای چاپ مقالات علمی می باشد، در اینجا سعی شده است که به بررسی روش های صحیح نگارش مقالات پژوهشی پرداخته شود.

اجزای اصلی هر مقاله علمی - پژوهشی

به طور کلی هر مقاله علمی - پژوهشی شامل اجزای اصلی زیر است:

عنوان

نام نویسنده یا نویسندگان

وابستگی سازمانی نویسنده یا نویسندگان (دانشگاه، مؤسسه علمی و ...)

اطلاعات تماس (فقط ایمیل)

چکیده

کلمات کلیدی

مقدمه

مبانی نظری تحقیق

روش تحقیق

یافته های تحقیق

نتیجه گیری

عنوان مقاله

(۱) اولین بخش یک مقاله عنوان است که باید اشتراکاتی با موضوع اصلی تحقیق داشته باشد و به شکلی جذاب جمله‌بندی شده باشد. نکات زیر در انتخاب عنوان مقاله قابل توجه هستند:

(۲) عنوان مقاله حتی الامکان باید دقیق و رسا بوده و از به کار بردن اصطلاحات ناآشنا یا اختصاری خودداری شود.

(۳) عنوان مقاله حتی الامکان باید جمله خاصی باشد که نکات اصلی و عمده موضوع را در بر داشته باشد.

(۴) به طور معمول (نه همیشه) و در نام‌گذاری اکثر تحقیق‌ها این نکات در نظر گرفته می‌شود: چه چیزی را می‌خواهیم بررسی کنیم، در چه جامعه‌ای، در کجا و در چه زمانی. مثلاً عنوان یک مقاله می‌تواند این باشد: بررسی رابطه سطح سواد مادران و تغذیه کودکان در شهر تهران سال ۱۳۸۶

(۵) عنوان باید «فاقد پیش‌داوری» باشد. به عنوان مثال، انتخاب این عنوان برای یک مقاله، مناسب به نظر نمی‌رسد: بررسی علل بی‌علاقگی رانندگان نسبت به بستن کمربند ایمنی!

(۶) اگر کلماتی در توصیف ویژگی مطالعه شما نقش کلیدی دارند حتماً در عنوان خود آن را بگنجانید. مثل مطالعه آینده نگر مطالعه دوسویه کور یا مطالعه تصادفی شده

(۷) هیچ‌گاه نباید در عنوان مقاله نتیجه پژوهش را به صورت ثابت شده ذکر نمود.

نویسندگان و نشانی آنها

اسامی نویسندگان و همکارانی که در مطالعه شرکت داشته اند باید به طور کامل ذکر شود. همچنین نویسنده اصلی که مسئول ارتباط با خوانندگان است، باید مشخص شده و ایمیل عمومی و دانشگاهی وی در اختیار خوانندگان قرار گیرد.

چکیده تحقیق

چکیده پس از عنوان بیشتر از سایر بخشهای یک مقاله خوانده میشود و در چکیده قسمت های مختلف مقاله شامل مقدمه، اهداف، روشها و نتایج تحقیق به صورت خلاصه ذکر می شود. متن بسیاری از مقاله ها به طور کامل در دسترس ما نیست و گاهی فرصت برای خواندن تمام مقاله نداریم و از این رو چکیده مقاله اهمیت زیادی دارد. در اکثر مجلات تعداد کلمات چکیده ۱۵۰ تا ۲۵۰ کلمه محدود است.

کلمات / واژه های کلیدی

چند کلمه کلیدی که از اهمیت زیادی در مطالعه برخوردارند، در این قسمت ذکر می شود. ضمن این که با ذکر واژه های کلیدی در سایتهای علمی می توان به دنبال مقاله نیز گشت. به طور معمول تعداد این واژه ها حدود ۵-۶ کلمه در نظر گرفته می شود.

مقدمه

مقدمه یک مقاله پژوهشی ضمن بیان مسئله و تشریح موضوع به آن مسئله پاسخ میدهد که ارزش مطالعه حاضر برای انجام آن چه بوده است. در حقیقت با مطالعه مقدمه یک مقاله پژوهشی، خواننده با مسئله تحقیق آشنا شده و ضرورت انجام پژوهش را درک میکند. متن مقدمه باید روان باشد و حتی الامکان به صورت خلاصه و حداکثر در ۲ صفحه تایپ شود.

مبانی نظری تحقیق

ادبیات تحقیق یا مبانی نظری، به تشریح مفاهیم، تعاریف و تاریخچه موضوع تحقیق می پردازد. نویسندگان مقاله باید بر ادبیات تحقیق مسلط بوده و مبانی نظری موضوع تحقیق خود را به طور مختصر ولی کاربردی بیان نمایند. مبانی نظری تحقیق باید با استناد و ارجاع علمی آورده شود. یک مقاله خوب باید بخش مبانی نظری قابل قبولی داشته باشد.

روش تحقیق

در این قسمت از مقاله چگونگی و روش انجام پژوهش توضیح داده می شود. همچنین نمونه های مورد بررسی، چگونگی نمونه گیری، جامعه هدف، مراحل اجرایی پژوهش و نحوه تجزیه و تحلیل داده ها ذکر می شود. در این قسمت در مورد تغییر بیشتر بحث شده و روش اندازه گیری و میزان دقت و چگونگی کنترل آنها بیان می شود.

یافته های تحقیق

این قسمت بدنه و تنه اصلی تحقیق و شامل کلیه عناوین و مواردی است که محقق بر روی آنها بحث و بررسی انجام داده است. در این قسمت نتایج بدست آمده از پژوهش ذکر می شود. نتایج کلیدی مطالعه باید با کلمات روان و دقیق و بدون بزرگ نمایی ذکر شود. از روشهای مختلفی برای ارائه نتایج استفاده می شود. استفاده از اعداد، جداول و نمودارها کمک ارزنده ای به ارائه مطلب بطور ساده تر می نماید اما لازم است داده های جداول و نمودارها به طور کامل تشریح شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند. در مواردی که از روش ها و آزمون های آماری برای بررسی نتایج و تحلیل داده ها استفاده شده باشد، باید نوع آن نیز ذکر شود.

نتیجه گیری

در این قسمت به تفسیر نتایج ارائه شده می پردازیم. همچنین می توان به مقایسه نتایج به دست آمده از مطالعه حاضر با نتایج سایر مطالعه ها پرداخت و با توجه به مجموعه شواهد نتیجه گیری نمود. در صورت لزوم می توان پیشنهادهایی برای انجام مطالعات بهتر و کامل تر در آینده ارائه داد.

فهرست منابع

در پایان لازم است کلیه منابعی که در تحقیق مورد استفاده قرار گرفته اند، به شیوه ای مطلوب ذکر شوند. شیوه نگارش منابع در نشریات مختلف متفاوت است و بهتر است از راهنمایی این نشریات و شرایط نگارش مقالات کمک بگیریم.

نکته مهم

به یاد داشته باشید که قبل از ارسال چکیده مقاله خود به یک مجله، ابتدا فرم نحوه نگارش مقاله را از آن مجله دریافت نموده و چکیده خود را در قالب آن فرم تهیه و تایپ نمایید (به عنوان مثال تعداد کلمات، فونت، تعداد خطوط، فاصله خطوط از کناره های صفحه و...).

منبع

<http://tahghighyar.com/%DA%86%DA%AF%D9%88%D9%86%D9%87-%DB%8C%DA%A9-%D9%85%D9%82%D8%A7%D9%84%D9%87-%D8%B9%D9%84%D9%85%DB%8C-%D9%BE%DA%98%D9%88%D9%87%D8%B4%DB%8C-%D8%A8%D9%86%D9%88%DB%8C%D8%B3%DB%8C%D9%85%D8%9F>